

srpen 2013

Technická zpráva ze sběru dat - výzkum na téma

„BYTOVÁ SITUACE A PREFERENCE BYDLENÍ BRNĚNSKÉ POPULACE 65+ LET“

pro

Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Předmětem zakázky byla realizace dotazníkového šetření na brněnské populaci ve věku 65 a více let. Průzkum byl zaměřen na spokojenost brněnských seniorů se současným bydlením, na problémy, se kterými se setkávají, a na jejich představy o případném budoucím bydlení.

Výzkum byl realizován pro Sociologický ústav Akademie věd a Magistrát města Brna. Realizací sběru dat byla pověřena agentura FOCUS – Centrum pro sociální a marketingovou analýzu.

Výzkum byl realizován formou osobních standardizovaných rozhovorů tazatelů s respondenty v domácnostech respondentů s využitím tištěných dotazníků. Očekávaná velikost vzorku byla 1500 respondentů.

Dotazování realizovali vyškolení tazatelé ag. FOCUS na základě standardizovaného dotazníku, který byl připraven zadavatelem veřejné zakázky.

Respondenty v rámci tohoto šetření byli obyvatelé města Brna ve věku 65 a více let. Výsledný vzorek dotázaných je reprezentativní na brněnskou seniorskou populaci dle pohlaví, věku a městské části.

- **Termín sběru dat:** 14. červen až 30. červenec 2013
- **Metoda:** standardizované face-to-face rozhovory s využitím dotazníku v papírové podobě
- **Populace:** obyvatelé Brna ve věku 65 a více let
- **Výběr respondenta:** kvótní výběr; kvótní znaky - pohlaví, věk, městská část
- **Výzkumu se zúčastnilo:** celkem 238 tazatelů
- **Celkem bylo sesbíráno:** 1537 platných dotazníků

2. PRŮBĚH VÝZKUMU

I. KONSTRUKCE VÝBĚROVÉHO SOUBORU

Na základě dat ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011 byla zadavatelem průzkumu poskytnuta struktura populace obyvatel města Brna ve věku 65 a více let dle sledovaných kvótních parametrů. Kvótními znaky bylo pohlaví, věk a městská část respondentova bydliště.

Struktura zkoumané populace byla následně přepočítána na požadovanou velikost výběrového souboru n 1500 respondentů. Získané hodnoty byly následně rozepsány do kvótních rozpisů jednotlivých tazatelů tak, aby součty hodnot kvótních znaků odpovídaly parametrům základní kvóty a skrze ně i parametrům základního souboru.

Struktura zastoupení populace 65+ v jednotlivých městských částech Brna (SLDB 2011)

MĚSTSKÁ ČÁST	podíl v %
Ořešín + Jehnice+ Útěchov + Ivanovice	1 %
Řečkovice a Mokrá Hora + Medlánky	6 %
Brno - Sever	16 %
Královo pole	9 %
Brno - Střed	17 %
Brno - Jih	2 %
Žabovřesky	8 %
Jundrov	1 %
Komín	2 %
Bystrc + Kníničky	6 %
Žebětín + Bosonohy	1 %
Kohoutovice	3 %
Bohunice	3 %
Nový Lískovec + Starý Lískovec	5 %
Maloměřice + Obřany	1 %
Chrlice + Tuřany	2 %
Slatina	2 %
Černovice	2 %
Líšeň	4 %
Vínohrady	2 %
Židenice	6 %
CELKEM	100 %

Struktura zastoupení populace 65+ podle pohlaví ve městě Brně jako celku (SLDB 2011)

POHLAVÍ	podíl v %
Muž	40 %
Žena	60 %
CELKEM	100 %

Struktura zastoupení populace 65+ podle věkových skupin ve městě Brně jako celku (SLDB 2011)

VĚKOVÁ KATEGORIE	podíl v %
65 – 69 let	33 %
70 – 79 let	42 %
80 a více let	26 %
CELKEM	100 %

Získané hodnoty byly následně rozepsány do kvótních rozpisů jednotlivých tazatelů tak, aby součty hodnot kvótních znaků odpovídaly parametrům základní kvóty a skrze ně i parametrům základního souboru.

II. SBĚR DAT

Před započítáním samotného sběru dat dotazování proběhla série školení, během nichž byli tazatelé seznámeni s cíli výzkumu, obsahem dotazníku, práci s pomocnými kartami i specifiky dotazování seniorské populace.

Důraz by dále kladen na metodiku výběru respondentů. Kromě kvótního výběru byli tazatelé instruováni tak, že:

- ⇒ v každé domácnosti bylo možno dotázat pouze jednoho respondenta
- ⇒ v každém domě bylo možno dotázat max. 2 respondenty, pokud se jednalo o bytový dům
- ⇒ na jedné ulici bylo možno dotázat max. 4 respondenty
- ⇒ dotazování probíhalo v domácnostech respondentů

Všichni tazatelé obdrželi veškeré potřebné materiály k dotazování (dotazníky, pomocné karty, kvótní rozpis, instruktážní list, průvodní dopisy a dárky pro respondenty)

Tazatelé, kteří se školení nemohli zúčastnit, byli doškolováni individuálně při osobním převzetí materiálů k dotazování.

III. ZPRACOVÁNÍ DAT

Získané dotazníky byly naskenovány pomocí dvou dokumentových skenerů – Canon DR-3080CII do datové matice. Otevřené otázky byly doslovně přepsány a následně zkatégorizovány. Dotazník byly zkontrolovány po logické i formální stránce.

IV. ZPĚTNÉ KONTROLY POLE

Paralelně se zpracováním dat probíhaly i zpětné kontroly pole. Celkem bylo obvoláno 60 % souboru. Kromě účasti či neúčasti v průzkumu byl během hovoru dále ověřován věk respondenta.

KONTROLA POLE - VÝSLEDKY	status	n
Respondent potvrdil účast v průzkumu a odpovídá zkoumané populaci	OK	648
Nedovoláno	–	215
Dané telefonní číslo neexistuje/ nepatří respondentovi	–	17
Respondent se nezúčastnil průzkumu	X	8
Respondent se zúčastnil průzkumu, ale nedovršil 65 let věku	X	15
OBVOLÁNO CELKEM		903
POTVRZENO		638
VYŘAZENO		23

V rámci zpětných kontrol pole bylo vyřazeno 23 dotazníků.

V. STATISTIKA DOTAZOVÁNÍ

Celkem bylo v rámci průzkumu osloveno 2638 osob. Dotazník vyplnilo 1537 osob, účast na výzkumu odmítlo 1101 oslovených. Míra pozitivní response v rámci tohoto šetření činí 58 %.

výsledek kontaktu	n
REALIZOVÁN ROZHOVOR	1537
Počet oslovených, kteří odmítli rozhovor	1101
→ z toho - vyhovovali kvótnímu rozpisu, ale odmítli uskutečnit rozhovor	515
→ z toho - odmítli rozhovor bez zjištění, zda vyhovují kvótnímu rozpisu	586
CELKEM	2638

Odmítající dle věku (odhad tazatelů)	n
65-69 let	197
70-79 let	532
80 a více let	236
Nezjištěno	136

Mezi nejčastěji uváděné důvody odmítnutí patřila obava z narušení anonymity / možného zneužití odpovědí, nedůvěra, obavy a s tím související nechuť zúčastnit se průzkumu. Mimo výše uvedené se během výzkumu se nevyskytly žádné obtíže.

Důvody odmítnutí (možno více odpovědí)	n
Nedůvěra k tazateli, obavy, strach	207
Zbytečnost výzkumu (" <i>i tak se nic nezmění</i> ")	156
Nedůvěra k výzkumům všeobecně (" <i>nevěřím výzkumům</i> ")	159
Nezájem o výzkum / o téma výzkumu (" <i>nechci odpovídat</i> ")	231
Obava z nedodržení anonymity / možného zneužití odpovědí	277
délka / rozsah dotazníku	165
Neuvedl/a důvod	230

3. TABULKOVÁ PŘÍLOHA

Tab. 1: Struktura základního a výběrového souboru

POHLAVÍ	%	kvóta (n)	sesbíráno (n)	rozdíl ¹ (n)
Muž	40,00	600	618	18
Žena	60,00	900	919	19
celkem	100,00	1500	1537	37

VĚKOVÁ KATEGORIE	%	kvóta	sesbíráno (n)	rozdíl (n)
65 - 69	33,00	490	515	25
70 - 79	42,00	624	634	10
80 a více let	26,00	386	388	2
celkem	101,00	1500	1537	37

MĚSTSKÁ ČÁST	%	kvóta	sesbíráno (n)	rozdíl (n)
Ořešín + Jehnice+ Útěchov + Ivanovice	1	15	14	-1
Řečkovice a Mokrá Hora + Medlánky	6	91	93	2
Sever	16	242	247	5
Královo pole	9	136	137	1
Střed	17	258	260	2
Jih	2	30	35	5
Žabovřesky	8	121	124	3
Jundrov	1	15	14	-1
Komín	2	30	35	5
Bystrc + Kníničky	6	91	95	4
Žebětín + Bosonohy	1	15	17	2
Kohoutovice	3	45	44	-1
Bohunice	3	45	49	4
Nový Lískovec + Starý Lískovec	5	76	74	-2
Maloměřice + Obřany	1	15	18	3
Chrlice + Tuřany	2	30	35	5
Slatina	2	30	33	3
Černovice	2	30	32	2
Líšeň	4	61	60	-1
Vinohrady	2	30	30	0
Židenice	6	91	91	0
celkem	99	1500	1537	37

¹ Kladné hodnoty = přesbíráno, záporné = chybí

V Brně dne 1. 8. 2013

